

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024-03-15 № 07/729
танай _____-ны № _____-т

БАГАНУУР ХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ
ЗАХИРЛЫН ҮҮРЭГ ГҮЙЦЭТГЭГЧ
Д.ТҮВШИНЖАРГАЛ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Багануур ХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Багануур ХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй дараах алдаа, зөрчил нь бидний тогтоосон 1,610.7 сая төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд санхүүгийн тайлагналын нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна. Үүнд:

- Тайлант оны эцэст 989.3 сая төгрөгийн өр төлбөр, 3,005.3 сая төгрөгийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй ба 535.8 сая төгрөгийн өр төлбөр, 1,550.7 сая төгрөгийн авлагын үлдэгдэл насжилт өндөртэй буюу авлага, өглөгийг хугацаанд нь барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллаагүй;
- Тус байгууллагад бүртгэлтэй 8 газар эзэмших эрхийн үнэлгээг хийгээгүй, санхүүгийн тайланд тусгаагүй;
- Санхүүгийн тайланд тусгагдсан 1,167.0 сая төгрөгийн нөөц өр төлбөртэй холбоотой баримт, тооцооллыг аудитад ирүүлээгүй тул тус үлдэгдлийг үнэн зөв эсэхийг баталгаажуулах боломжгүй зэрэг зөрчил илэрсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5, 20.2.6, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.1.6, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журмын 3 дугаар зүйлийн 3.8 дахь заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Z:\Yawsan_Bichig\2024\0325 SNAG-28 Docx

0001051856

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант жилд хөрс хуулалт, нүүрс тээврийн үйл ажиллагаанд нэн шаардлагатай томоохон машин, тоног төхөөрөмжийг шинээр худалдан авсан, мөн сүүлийн жилүүдэд хийгдээгүй байсан технологийн авто машинуудын хөдөлгүүр болон томоохон их засваруудыг хийж, хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээнд 34,893.2 сая төгрөг зарцуулсан байна.

Багануур ХК-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлангийн завсрын аудитаар 210,507.5 сая төгрөгийн 62 алдаа, зөрчил илэрснийг ажлын хэсэг томилон шуурхай арга хэмжээ авч ажиллан 49 алдаа зөрчлийг залруулан ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

Багануур ХК нь 242,920.5 сая төгрөгийн хуримтлагдсан өр төлбөрийн үлдэгдэлтэй, өр төлбөрийг гэрээнд заасан хугацаанд барагдуулаагүйгээс худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахад хүндрэл үүсч, оролцогч компаниудын тоо буурах, гэрээний гүйцэтгэлийг дүгнэх боломжгүй болох, урт хугацаат зээлийн эргэн төлөлт хийгдэхгүй зэрэг сөрөг үр дагавар үүсэж байгаа нь Эрчим хүчний зохицуулах хорооноос нүүрсний борлуулалтын үнэ тарифыг өртгөөс нь бага үнээр тогтоож ирсэнтэй холбоотой ба үүнээс компанийн ашигт ажиллагаа болон тасралтгүй үйл ажиллагаанд эрсдэл үүсэхээр байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Компанийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд 19 зорилтын хүрээнд 47 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, гүйцэтгэл 91.6 хувьтай гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй бөгөөд байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

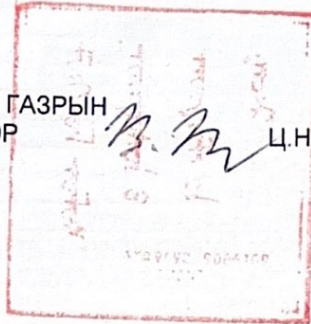
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ		
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	3,982,323,532.05	2,417,234,743.19
1.1.2	Дансны авлага	10,010,013,641.16	4,547,818,310.13
1.1.3	Татвар, НДШ – ийн авлага	739,531,557.44	27,915,379.57
1.1.4	Бусад авлага	74,240,000.00	3,646,675,927.60
1.1.6	Бараа материал	45,001,906,854.70	49,354,185,876.94
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	10,839,246,771.63	-
	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	70,647,262,356.98	63,603,789,147.13
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө		
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	151,858,946,967.51	169,952,205,306.91
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	4,358,225,684.60	4,600,596,254.79
1.2.3	Уул уурхайн хөрөнгө /Хөрс хуулалт/	27,209,712,833.10	25,563,066,622.70
1.2.4	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	999,767,331.34	999,767,331.34
1.2.6	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	764,393,387.00	764,393,387.00
1.2.8	Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө		3,609,958,909.70
	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	185,191,046,203.55	201,880,028,902.74
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	255,838,308,560.53	265,483,818,049.87
2	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
2.1	Өр төлбөр		
2.1.1	Богино хугацаат өр төлбөр		
2.1.1.1	Дансны өглөг	52,405,529,509.13	60,720,143,664.51
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	2,521,958,781.00	2,616,642,414.86
2.1.1.3	Татварын өр	48,087,404,572.38	53,284,067,637.36
2.1.1.4	НДШ-ийн өглөг	12,179,131,636.82	8,287,925,455.68
2.1.1.5	Богино хугацаат зээл	46,716,839,284.27	3,766,628,727.10
2.1.1.6	Хүүний өглөг	2,579,831,249.31	-
2.1.1.7	Ногдол ашгийн өглөг	12,968,712.50	12,968,712.50
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	-	1,640,742,814.39
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	431,594,370.84	50,788,049.31
	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	164,935,258,116.25	130,379,907,475.71
2.1.2	Урт хугацаат өр төлбөр		
2.1.2.1	Урт хугацаат зээл	47,395,869,334.18	102,185,389,999.85
2.1.2.2	Нөөц /өр төлбөр/	1,167,266,443.09	1,167,266,443.09
2.1.2.4	Бусад урт хугацаат өр төлбөр	8,103,541,421.55	9,187,960,486.21
	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	56,666,677,198.82	112,540,616,929.15
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	221,601,935,315.07	242,920,524,404.86
2.3	Эздийн өмч		
2.3.1	Өмч-төрийн	1,573,077,000.00	1,573,077,000.00
2.3.2	- хувийн	524,359,000.00	524,359,000.00
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	60,685,388,076.98	60,685,388,076.98
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	(28,546,450,831.52)	(40,219,530,431.97)
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	34,236,373,245.46	22,563,293,645.01
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	255,838,308,560.53	265,483,818,049.87

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		Өмнөх он	Тайлант он
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	160,262,944,907.10	210,096,473,086.23
2	Борлуулалтын өртөг	163,002,692,433.64	204,142,122,501.47
3	Нийт ашиг(алдагдал)	(2,739,747,526.54)	5,954,350,584.76
4	Түрээсийн орлого	20,563,400.00	34,070,947.73
5	Хүүгийн орлого	-	13,894,581.72
6	Ногдол ашгийн орлого	-	12,863,696.52
8	Бусад орлого	782,792,383.66	386,737,611.97
9	Борлуулалт, маркетингийн зардал	567,136,179.19	647,053,456.31
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	21,506,033,983.12	13,265,655,474.83
11	Санхүүгийн зардал	3,065,094,742.48	2,685,116,635.38
12	Бусад зардал	5,600,353,774.58	885,872,898.97
13	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	(984,174,801.56)	1,566,308,195.77
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(33,659,185,223.81)	(9,515,472,847.02)
19	Орлогын татварын зардал	25,020,000.01	1,389,458.17
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	(33,684,205,223.82)	(9,516,862,305.19)
21	Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал)		
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	(33,684,205,223.82)	(9,516,862,305.19)
23	Бусад дэлгэрэнгүй орлого		
24	Орлогын нийт дүн	(33,684,205,223.82)	(9,516,862,305.19)
25	Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдал)		

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Тусгай зориулалтын нөөцийн сан	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	2,097,436,000.00	60,685,388,076.98	8,482,120,309.04	7,294,912,713.63	78,559,857,099.63
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга			(8,482,120,309.04)		(8,482,120,309.04)
Залруулсан үлдэгдэл	2,097,436,000.00	60,685,388,076.98	-	7,294,912,713.63	70,077,736,790.61
Тайлант үеийн цэвэр ашиг(алдагдал)				(33,684,205,223.82)	(33,684,205,223.82)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого					-
Өмчид гарсан өөрчлөлт				(2,157,158,321.33)	(2,157,158,321.33)
Зарласан ногдол ашиг					-
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн					-
2022 оны 12 -р сарын 31-ний үлдэгдэл	2,097,436,000.00	60,685,388,076.98	-	(28,546,450,831.52)	34,236,373,245.46
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга					-
Залруулсан үлдэгдэл	2,097,436,000.00	60,685,388,076.98	-	(28,546,450,831.52)	34,236,373,245.46
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)				(9,516,862,305.19)	(9,516,862,305.19)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого					-
Өмчид гарсан өөрчлөлт				(2,156,217,295.26)	(2,156,217,295.26)
Зарласан ногдол ашиг					-
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн					-
2023 оны 12 -р сарын 31-ний үлдэгдэл	2,097,436,000.00	60,685,388,076.98	-	(40,219,530,431.97)	22,563,293,645.01

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	/төгрөгөөр/	
		2022 оны 12 сарын 31	2023 оны 12 сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	161,237,556,096.93	211,205,772,188.83
1.1.1	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	160,957,619,734.73	210,909,990,145.16
1.1.4	Буцаан авсан албан татвар	223,252,668.73	269,520,748.42
1.1.6	Бусад мөнгөн орлого	56,683,693.47	26,261,295.25
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	144,019,366,656.87	201,263,308,232.25
1.2.1	Ажиллагчдад төлсөн	46,049,400,143.33	41,605,342,476.92
1.2.2	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	9,821,333,442.71	17,278,689,407.40
1.2.3	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	32,105,961,299.76	77,268,930,989.11
1.2.5	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	39,813,145,427.81	50,828,908,506.36
1.2.6	Хүүгийн төлбөрт төлсөн	132,547,301.21	1,044,881,385.10
1.2.7	Татварын байгууллагад төлсөн	14,907,385,790.66	10,856,724,554.40
1.2.9	Бусад мөнгөн зарлага	1,189,593,251.39	2,379,830,912.96
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	17,218,189,440.06	9,942,463,956.58
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	-	13,801,304.98
2.1.6	Хүлээн авсан хүүний орлого		13,801,304.98
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	14,294,679,711.54	25,517,179,533.48
2.2.1	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	14,250,000,664.54	25,406,785,735.48
2.2.2	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	44,679,047.00	110,393,798.00
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(14,294,679,711.54)	(25,503,378,228.50)
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	31,273,553,657.00	55,004,840,525.00
3.1.1	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	31,273,553,657.00	55,004,840,525.00
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	31,268,648,788.97	41,008,796,217.77
3.2.1	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	31,268,648,788.97	41,008,796,217.77
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	4,904,868.03	13,996,044,307.23
4	Валютын ханшийн зөрүү	3,866,126.79	(218,824.17)
5	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	2,932,280,723.34	(1,565,088,788.86)
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,050,042,808.71	3,982,323,532.05
7	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,982,323,532.05	2,417,234,743.19